

XAVIER BOSCH, director
TONI CRUANYES, director adjunt

SALVADOR COT, director d'edicions

DAVID GONZÁLEZ, LLUÍS MARTÍNEZ, JOSEP PLAYÀ,
subdirectors

SECCIONS: JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNASI
ARAGAY, ANDREU GOMILA [Cultura i Espectacles];

ALBERT BALANZÀ [Política]; TONI BROSA [Esports];
DAVID CAMINADA [Opinió]; MANEL CASTILLA [Disseny];
SANTI GONZÁLEZ [Món]; PEPA MASÓ [Societat i
Barcelona]; OSCAR MONTFERRER [Comunicació];
ALBERT PLA [Edició]; MONTSERRAT RIUS
[Documentació]; ROBERT RAMOS [Fotografia]
Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA
AVUI.CAT: SÍLVIA BARROSO

VICENT SANCHIS, president del Consell Editorial

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona
DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Adreça electrònica: madrid@avui.cat
CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252

PUBLICITAT: CORPORACIÓ CATALANA DE COMUNICACIÓ, S.L. Enric Granados, 84. 08008 Barcelona.
Coordinació i reserves: Tel.: 93 316 39 04 - Fax.: 93 445 81 93 - Adreça electrònica: publicitat@avui.cat

IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD.
A efectes del que preveu l'article 32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació SL s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació SL.

Josep Domingo Ferrer

Catedràtic de computació a la URV. Director de la Càtedra UNESCO de Privadesa de Dades

Menys diners, més valors

A l seua ja famós llibre *El xoc de civilitzacions i el nou ordre mundial*, escrit el 1996 i publicat en català el 2006 per Proa, Samuel Huntington va predir que el final de la Guerra Freda no donaria lloc al món unipolar que molts occidentals esperaven. La tesi de l'obra, confirmada en els anys transcorreguts des de la seva aparició, és un món multipolar amb nou grans civilitzacions, on *civilització* té molt a veure amb religió: occidentals (catòlics-protestants), llatinoamericans (a cavall entre Occident i l'indigenisme), ortodoxos, musulmans, hindús, xinesos (Xina i països del seu entorn), budistes, japonesos i africans. Huntington pronostica que els conflictes futurs no seran ja entre ideologies, sinó entre civilitzacions, i en particular parla de les fronteres sagnants de l'Islam amb les civilitzacions veïnes, amb la qual cosa s'anticipa a l'11-S del 2001 i a l'escenari que se n'ha derivat. No sorprèn, doncs, que la teoria del xoc de civilitzacions hagi impregnat el discurs de molts líders polítics, des de Blair quan proposa el diàleg interreligiós per resoldre conflictes fins a l'Aliança de Civilitzacions engiponada per Zapatero.

EL DARRER CAPÍTOL DEL LLIBRE CONTÉ una reflexió sobre les possibilitats d'Occident de renovar-se i de mantenir l'hegemonia que ha tingut els darrers segles. Deixant de banda l'estancament econòmic i demogràfic de les societats occidentals, l'autor n'assenyala el declivi moral, que sintetitza en: i) increment dels comportaments antisocials, tals com delinqüència, drogues i violència en general; ii) decadència de la família, amb increment de divorcis, d'embarassos adolescents i de famílies monoparentals; iii) declivi del voluntariat i de la confiança interpersonal que hi va associada; iv) afebliment de l'ètica del treball i augment del culte a la indulgència personal; v) compromís minvant amb l'esforç intel·lectual, manifestat en rendiments escolars més baixos. Segons Huntington, que és un polític de Harvard i no pas cap moralista ni cap líder religiós, la salut futura d'Occident i la seva influència en altres societats dependrà en gran mesura del seu

“El repte és ara recuperar la cultura de l'esforç i valorar més els lligams personals i la solidaritat, tot evitant que la precarietat creixent aboqui alguns col·lectius (per exemple, la immigració recent) a les actituds antisocials”

XAVIER RAMIRO

èxit a contrarestar les cinc tendències anteriors, que en paraules seves “estan donant lloc a l'afirmació d'una superioritat moral per part de musulmans i d'asiàtics”. La meua feina em duu a veure bastant món i a tractar amb gent de civilitzacions no occidentals, sobretot estudiants i investigadors. La comparació amb la societat catalana confirma el diagnòstic (compartit per diversos pensadors de casa nostra): Catalunya *puntuat* en totes cinc tendències de declivi moral, no sols molt més que els països emergents, sinó fins i tot més que països del nord tradicionalment més avançats. Patim la síndrome del nou-ric.

EN EFECTE, ELS DARRERS ANYS DE BONANÇA econòmica i de diners relativament fàcils han accentuat algunes de les tendències al declivi, especialment la quarta i la cinquena: per què esforçar-se a treballar, estudiar, innovar, fer recerca o arriscar-se a invertir en tecnologia si comprant i venent immobles es podien fer molts més diners? De manera més subtil, la bonança pot haver influït en les altres tendències. La sensació que “el país era una festa” no ha contribuït pas a reduir la primera tendència. L'estrès de pagar hipoteques per a segones i terceres residències, l'èxit professional o la sensació que “ara que tinc un estatus millor, puc aspirar a una parella millor”, tot plegat pot haver deteriorat en alguns casos la convivència familiar i la transmissió de valors als fills, cosa que afectaria la segona i la tercera tendències.

EN UN ARTICLE RECENT A L'AVUI, EN Francesc Torralba apuntava que la crisi pot afavorir la recuperació de valors. Certament, el repte és ara aprofitar l'època de vaques magres per reduir la quarta i la cinquena tendències, i potser la segona i la tercera, sense empitjorar la primera. És a dir, recuperar la cultura de l'esforç i valorar més els lligams personals i la solidaritat, tot evitant que la precarietat creixent aboqui alguns col·lectius (per exemple, la immigració recent) a les actituds antisocials. Fa 2.400 anys, el metge grec Hipòcrates ja feia servir el mot *crisis* en el sentit de “punt d'inflexió en una malaltia”!

EN DIRECTE

Fils nostres

Matthew Tree

Escriptor

Per bé que el llibre nou de la Patrícia Gabancho, *Apàtrides, incultes i (a vegades) analfabets* ja ha entrat a la llista dels més venuts que publica l'AVUI, el penúltim, *El fil secret de la història* (març, 2008) continua jaient amb serenitat a les taules de les llibreries, malgrat les recomanacions que en fem la minoria afortunada que ja hem llegit aquest repàs perspicaç de la història cultural de Catalunya. Ruixat de dades suggestives i aglutinat per l'estil tan dúctil com directe de l'autora, el llibre se supera als últims capítols amb una crítica audaç de la tendència, tan estesa entre els gestors de la cultura catalana, de pretendre que aquesta estigui lliure de tota màcula moral. Se n'hi citen dos casos –el de l'adúltera Teresa Mestre (la Ben Plantada de l'Eugeni d'Ors); i el dels pintors i escriptors (“marginals, freaks, tarats... sense menystenir tampoc els criminals”) de la colla de Reus– que van ser silenciats com si fossin secrets d'Estat durant gairebé un segle. “Això –diu la Gabancho a propòsit d'aquest tipus d'auto-censura– també és Catalunya”. Oi tant. Una mostra d'última hora n'és l'intent de l'ajuntament barceloní de prohibir un videojoc sensacionalment violent ubicat a la seva ciutat, en comptes de fer el que cal: aconseguir-ne la versió en llengua catalana, perquè el costat fosc –i per tant fascinant per a moltíssima gent– d'aquest país que tants volen excessivament polític no només es mostri sinó que es posi al dia, d'una vegada.

On és Jaume Matas?

Jordi Coca

Escriptor

A les Balears sembla que la justícia vol resoldre una de les trames de corrupció urbanística més clamoroses del franquisme ençà. De fet, hi ha el cas de València, que de tan greu com és ja ni tan

sols es pot parlar de trama ni de corrupció: és, senzillament, una màfia que s'ha apoderat de les estructures de l'Estat. Pur Tercer Món. Ara: mentre a les Balears continua la processó de noms que passen pels jutjats, ningú no es demana on és Jaume Matas, ex-president balear del PP, exministre i avui, pel que sembla i metafòricament parlant, pròfug de la justícia. Perquè, una de dues: o bé el senyor Matas no sabia res del

que passava al seu entorn amb el tema dels totxos, i en aquest cas el PP ens hauria d'explicar com és possible que un inepte així arribi tan amunt, o sí que ho sabia i no és acceptable que no doni la cara. Em sembla que actualment Jaume Matas treballa a Washington com a alt executiu de l'empresa hotelera Barceló, la mateixa empresa a qui es va atorgar l'exploració per 40 anys del Palau de Congressos de

Palma. Això de banda, la relació de Matas i Barceló passa per l'estranya venda d'un xalet del polític a preu elevadíssim i per compres de pisos més que sospitoses. Què està passant, doncs? Com és que cauen alcaldes, directors generals, gerents i tota la trepa, sense que això suposi que el cap de tots ells, el president de les Balears, el líder del PP de ses Illes, no doni la cara? On és Jaume Matas?

Mentre això passa, un tal José William Vega García, que s'havia relacionat amb el PP i amb Pedro J. Ramírez, orquestra una campanya per fer creure als immigrants sud-americans que l'aprenentatge en català els perjudica. En fi, surrealisme pur. Però, ja que som en ambient sud-americà, insto la justícia a fer comparèixer Jaume Matas. Més que res, *para que no quede como un cobarde*.